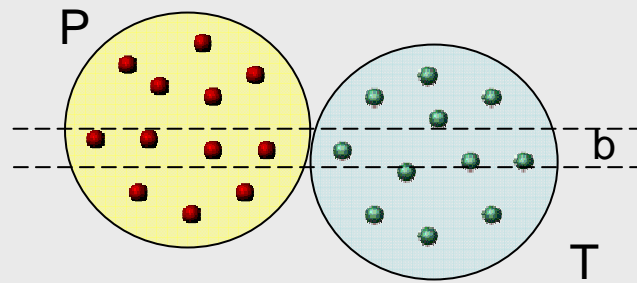

Dynamiczna Emisja Fragmentów w Zderzeniach Ciężkojonowych

Wojtek Gawlikowicz

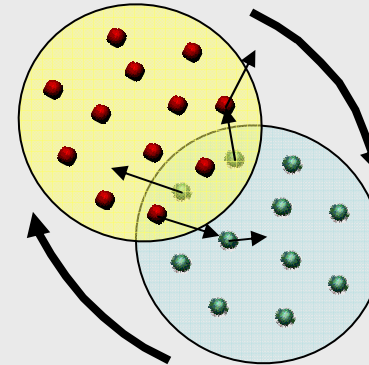
Dominujące fazy reakcji ciężkojonowych (DIC)

1. Pocisk (P) i Tarcza (T)

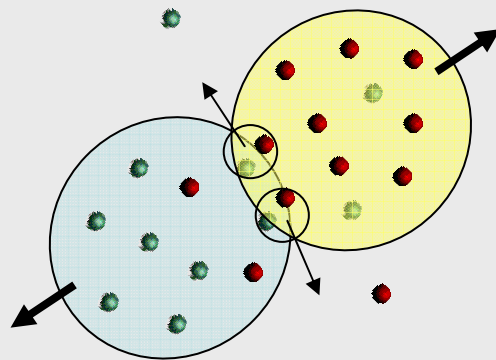

b – parametr zderzenia

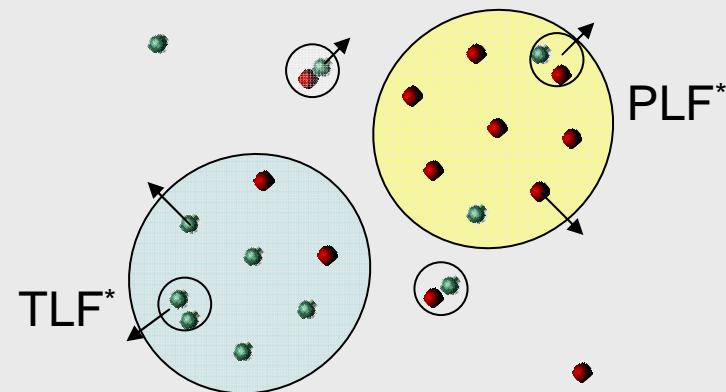
2. Zderzenie i wymiana nukleonów.
Rotacja systemu. Emisja pre-equilibrium.

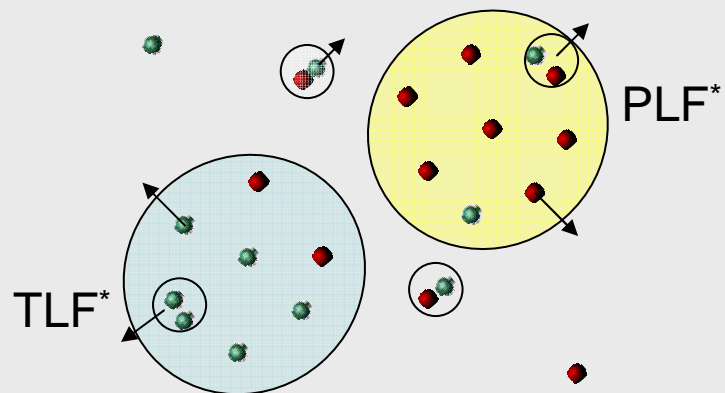
3. Formowanie klastrów i separacja

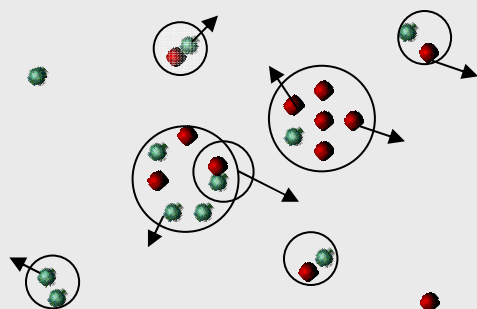
4. Deekscytacja fragmentu pociskopodobnego (PLF) i tarczopodobnego (TLF) oraz/lub deekscytacja wzbudzonych lżejszych klastrów

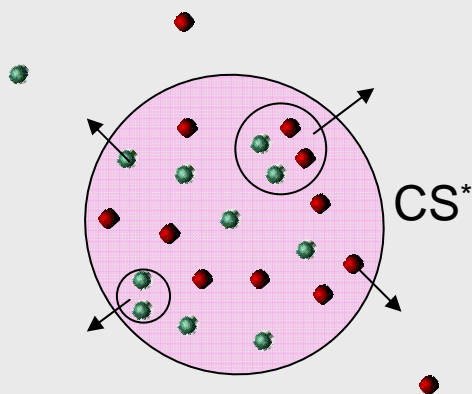
Scenariusze kanału wyjściowego

1. Zderzenie głęboko nieelastyczne (DIC).
Wzbudzony PLF i TLF, oraz lżejsze wzbudzone i zimne klastry wraz z emisją pre-equilibrium.
Deeksycytacja wzbudzonych fragmentów.

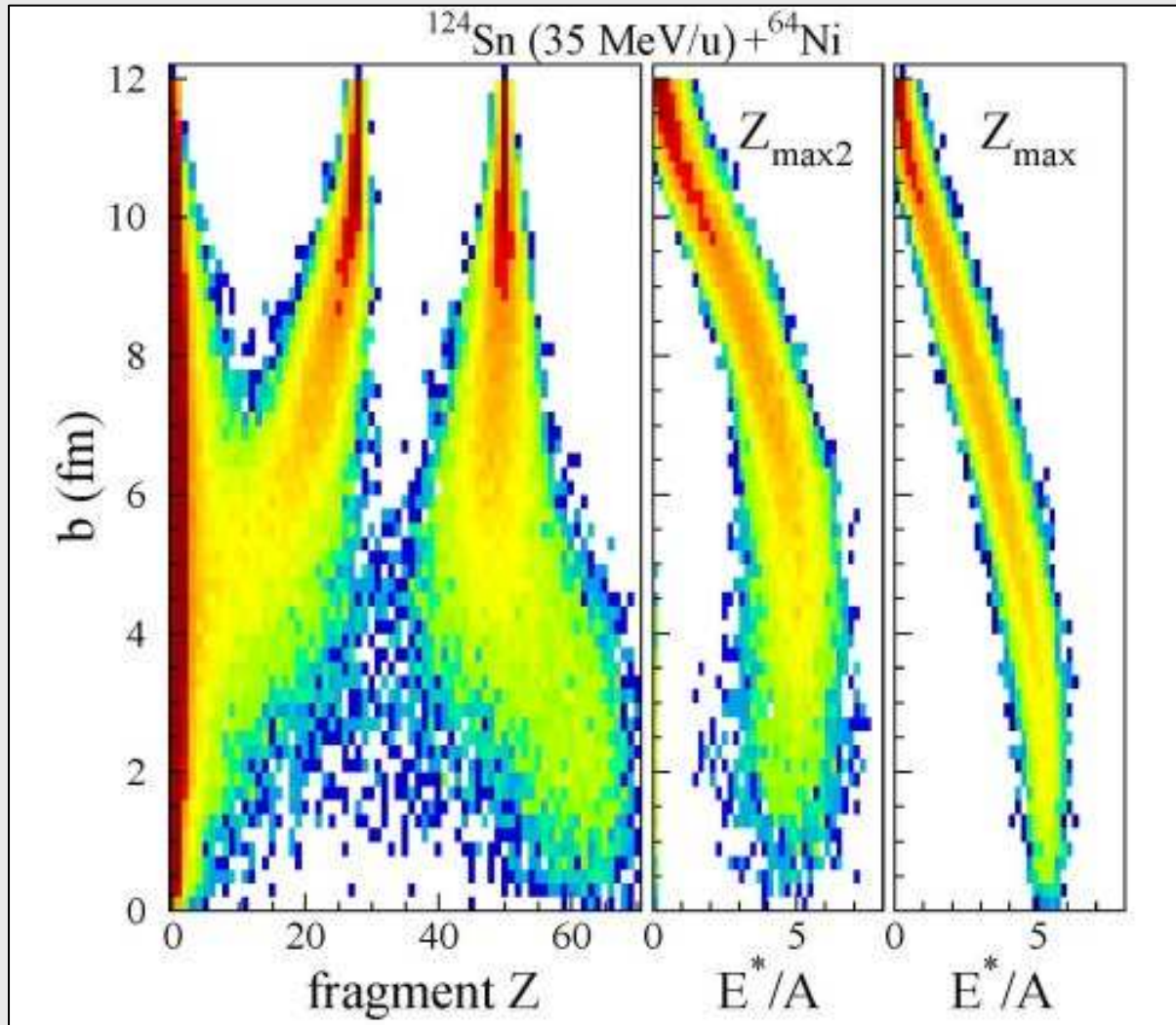
2. Dynamiczna Fragmentacja (DF).
Wzbudzone i zimne klastry wraz z emisją pre-equilibrium.
Deeksycytacja wzbudzonych fragmentów.

3. Układ złożony (CS) wraz z emisją pre-equilibrium.
Deeksycytacja układu złożonego.

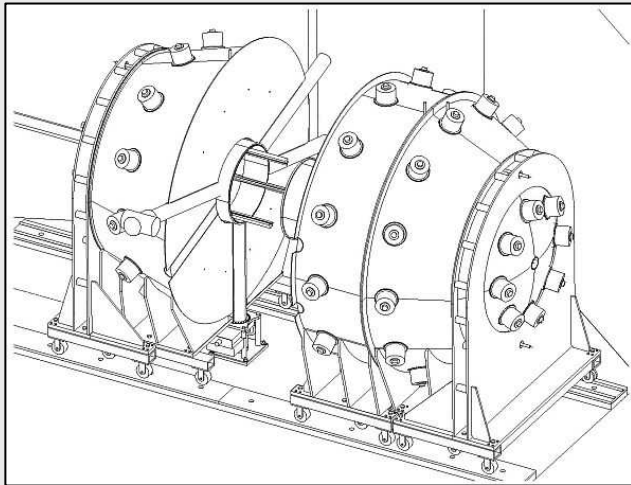
Ewolucja reakcji w funkcji parametru zderzenia

SYMULACJA QMD (FRAGMENTY PIERWOTNE)

Układ Eksperymentalny

Reakcja Xe+Bi - 28, 40 i 62 AMeV

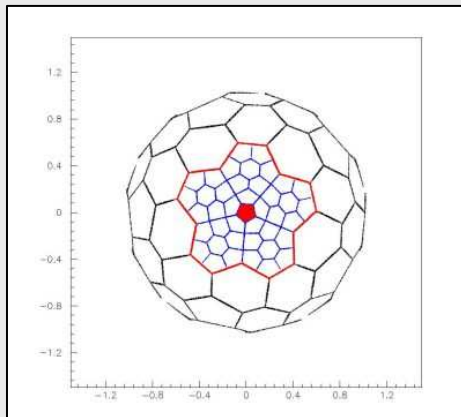
Kalorymetr neutronowy SuperBall

(przy 28 AMeV był użyty kalorymetr RedBall)

16000 litrów ciekłego scyntylatora ND-309

Koncentracja Gd - 0.2% wagowych

ENERGIA	28 AMeV	40 AMeV	62 AMeV
WYDAJNOŚĆ	0.52	0.65	0.57

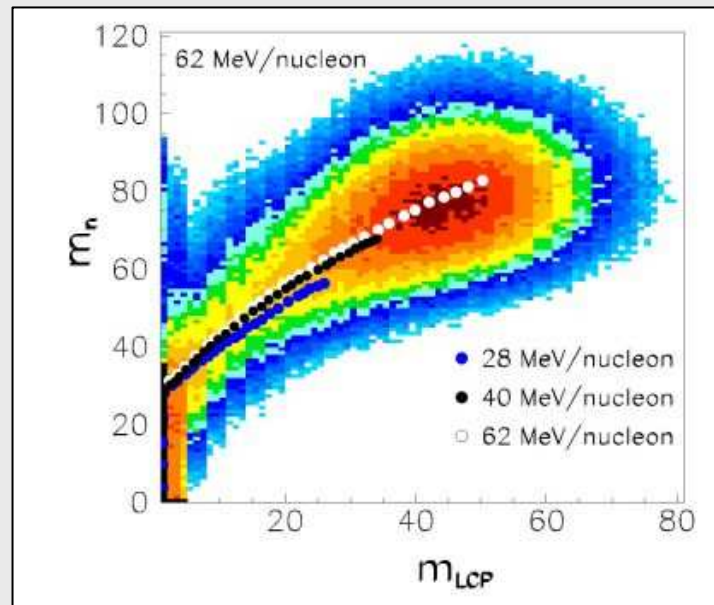
Multidetektor Dwarf Ball/Wall

96 CsI(Tl) – plastikowe detektory „phoswitch”

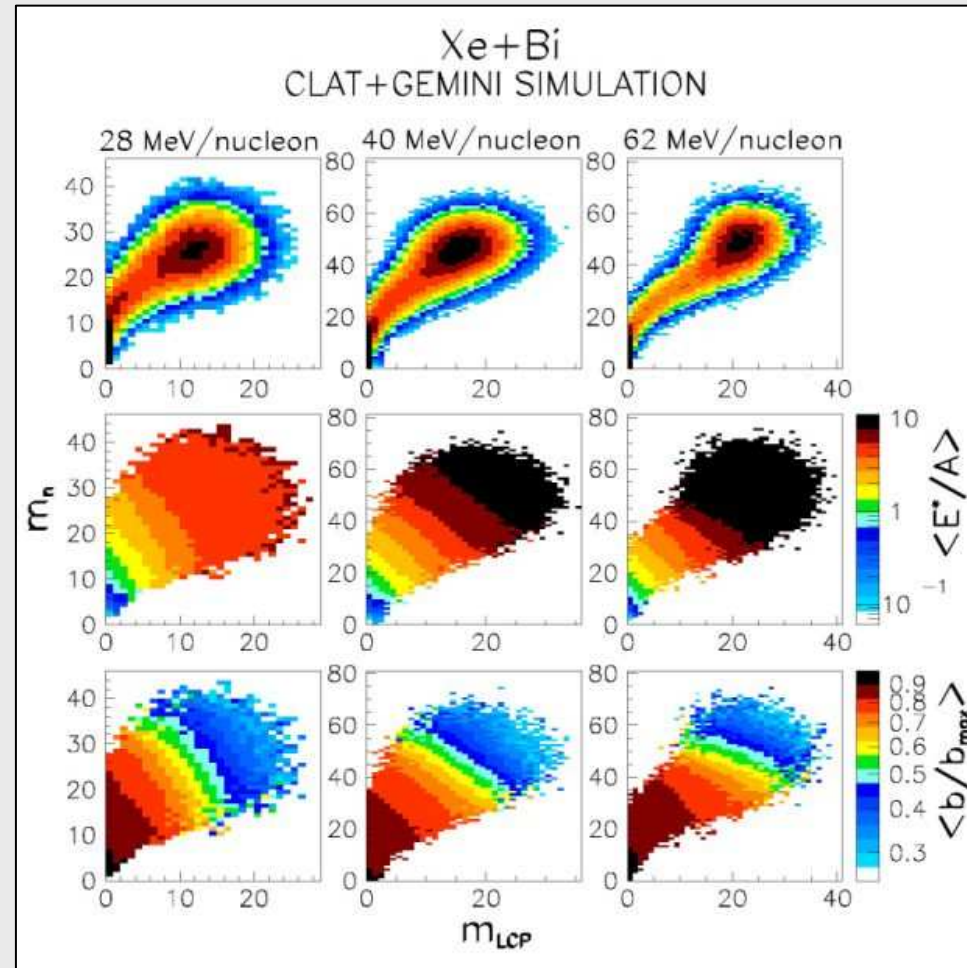
2 DE-E pozycyjno czułe detektory Si przy kącie grazing

ENERGIA	28 AMeV	40 AMeV	62 AMeV
WYDAJNOŚĆ-LCP	0.42	0.38	0.32
WYDAJNOŚĆ-IMF	0.38	0.32	0.25

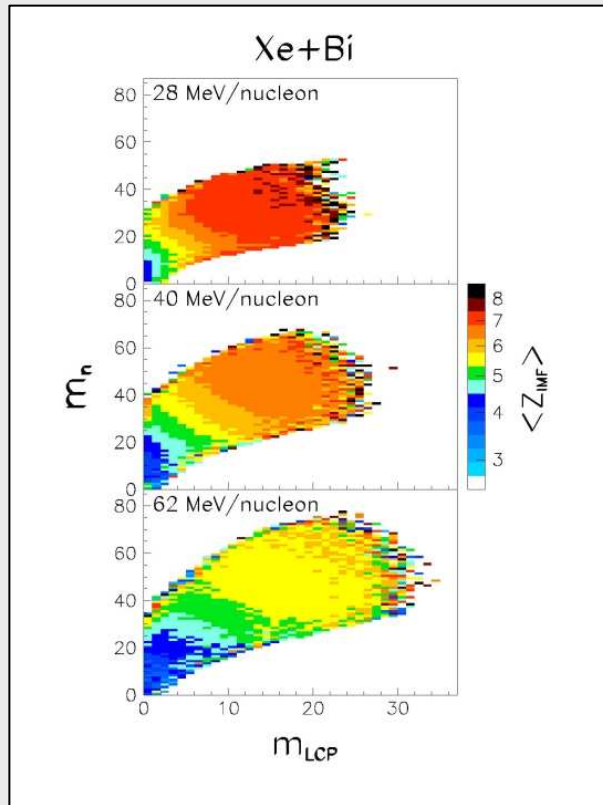
Korelacja neutrony – lekkie cząstki naładowane (LCP)

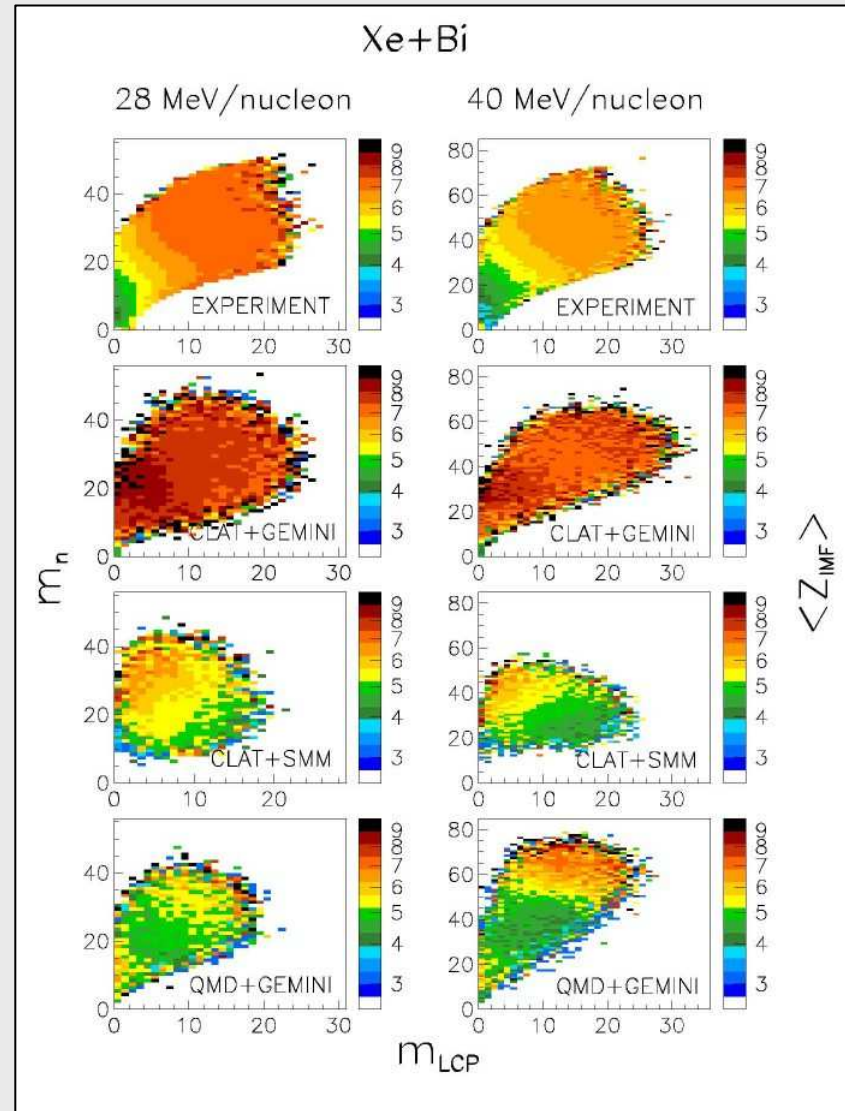
1. Statystyczna emisja z PLF i TLF
2. Skalowanie termiczne dla wszystkich energii zderzeń

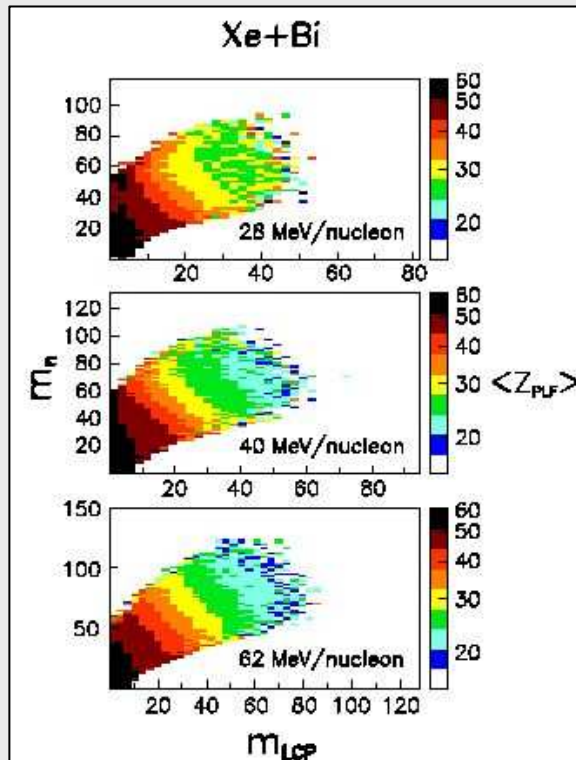
Korelacja neutrony-LCP-IMF

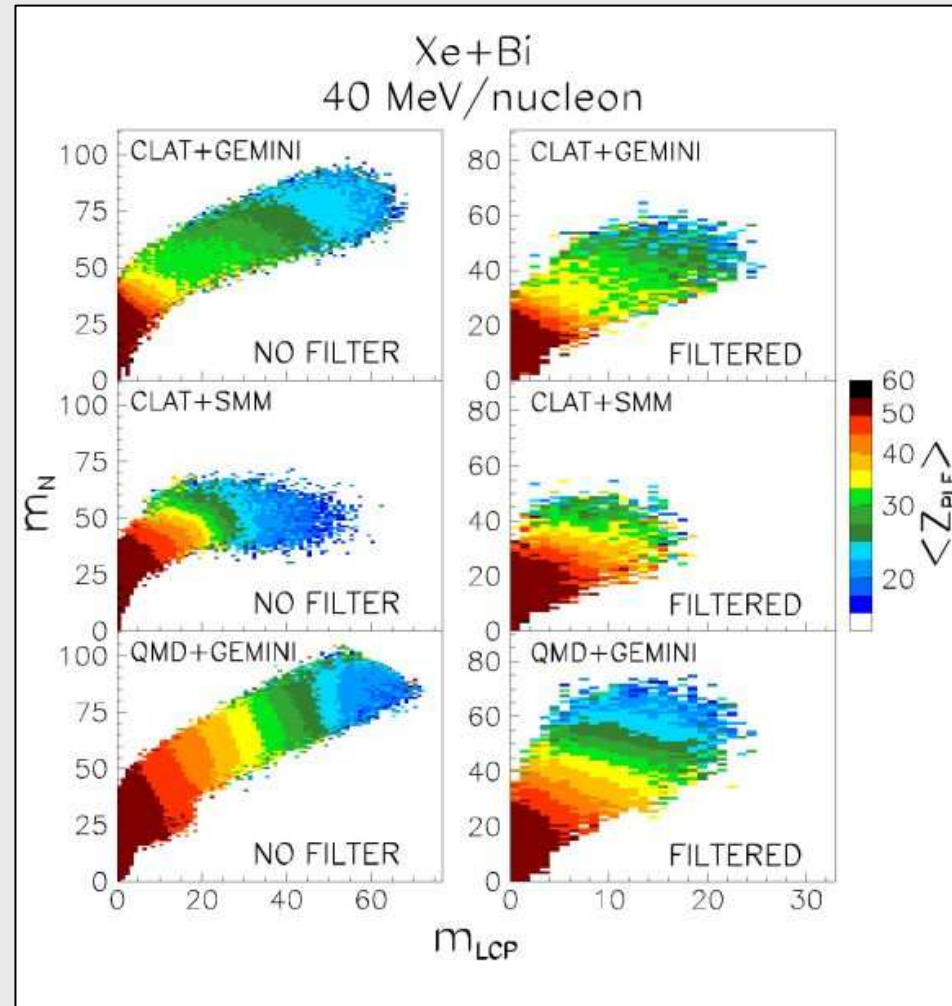
1. Dynamiczna emisja – źródło o pośredniej prędkości (IVS)
2. Skalowanie z obszarem przekrycia zderzających się jonów

Korelacja neutrony-LCP-PLF

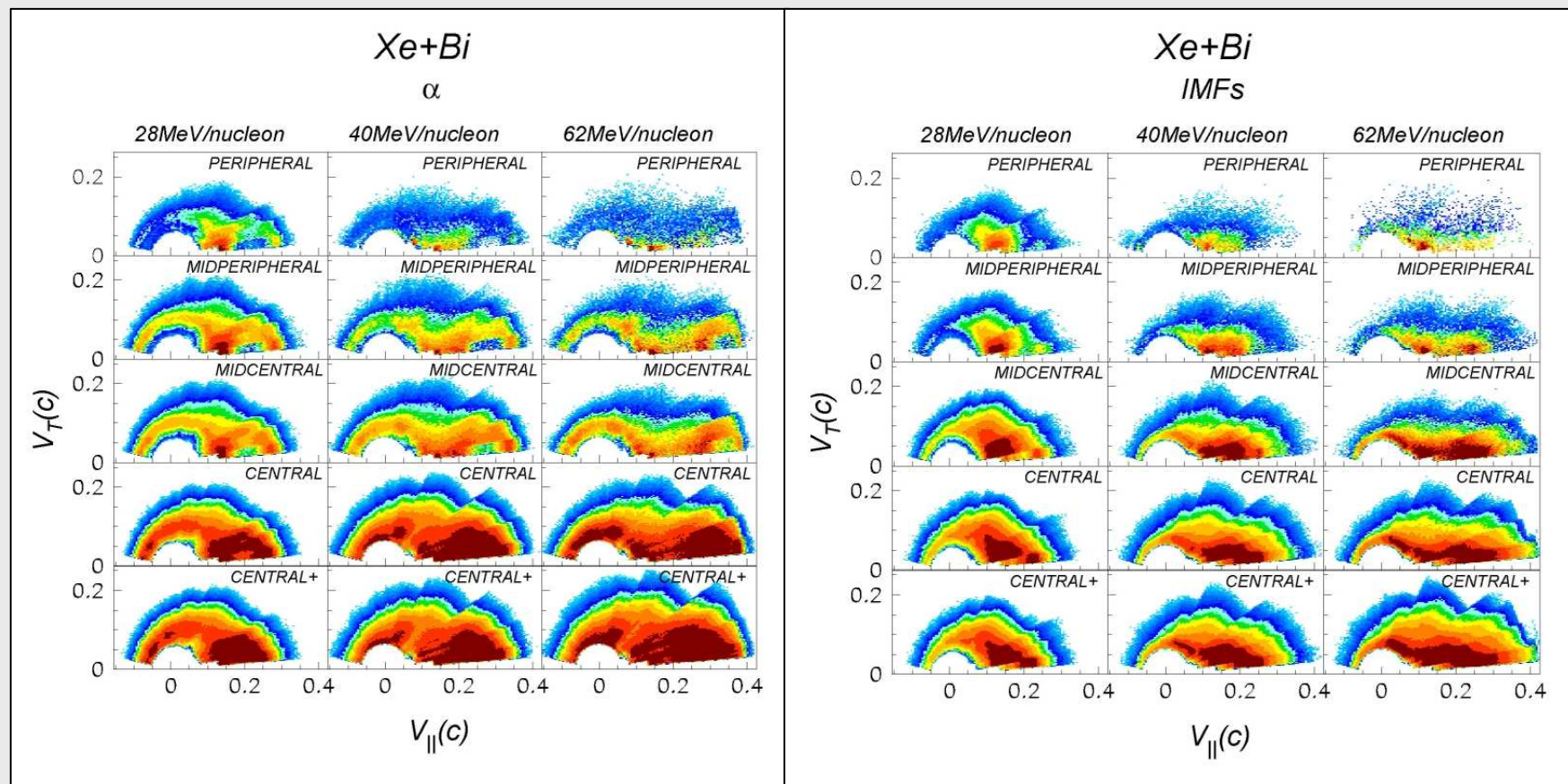
Statystyczna emisja z PLF

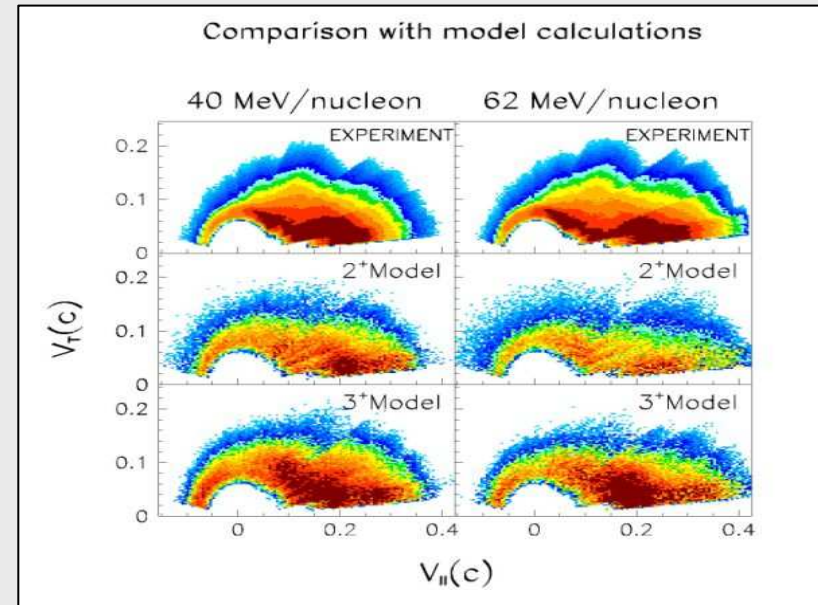
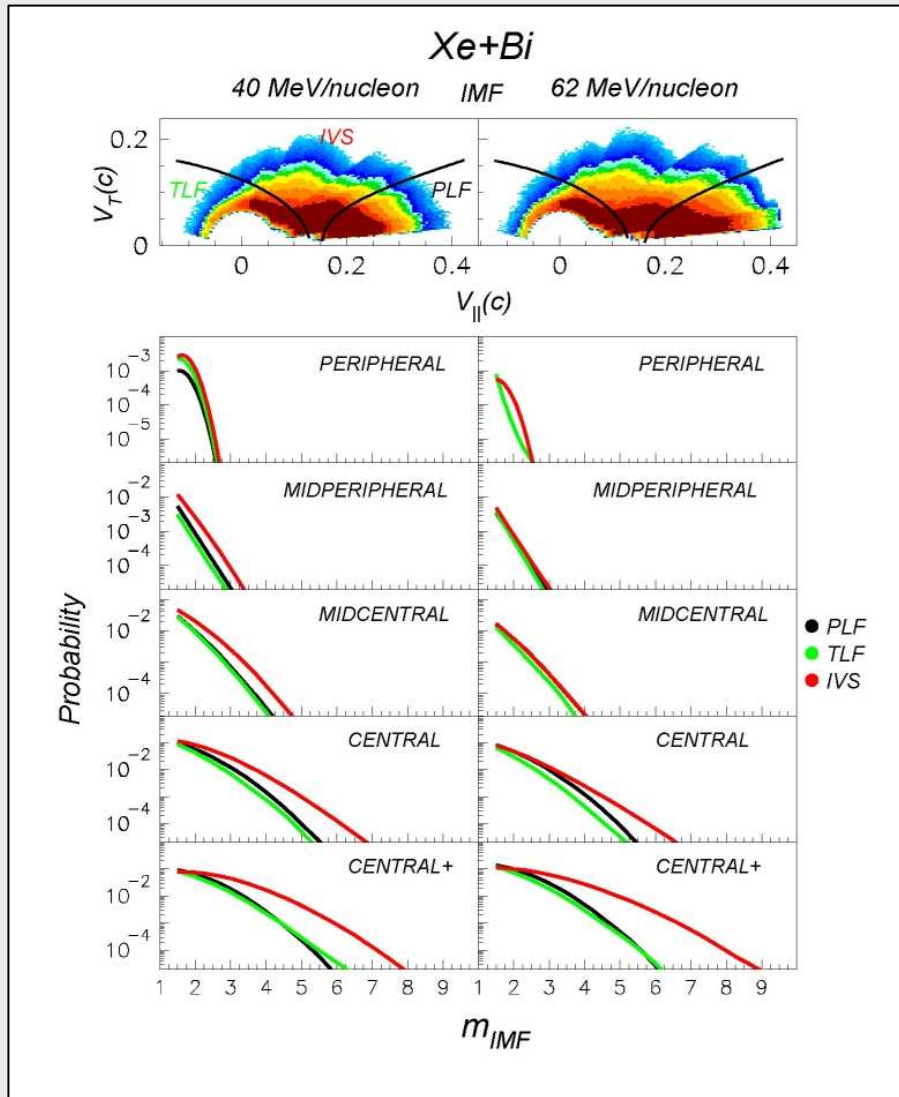
Źródła emisji cząstek

Galileuszowsko-niezmiennicze rzuty prędkości cząstek

Centralność zderzenia wybierana poprzez korelację neutrony-LCP

Źródła emisji cząstek

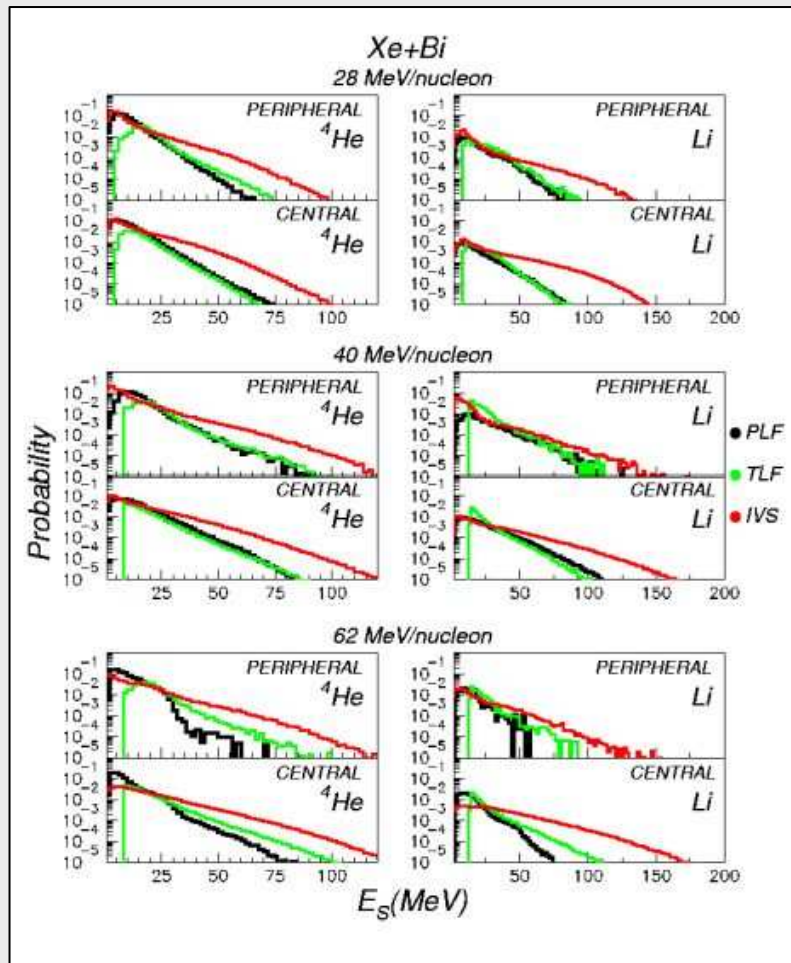

Emisja Statystyczna vs. Dynamiczna

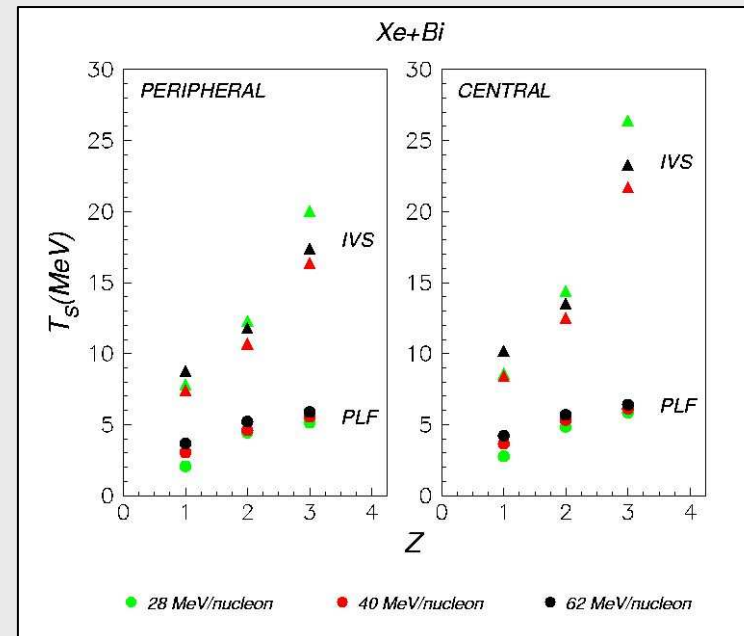
1. PLF/TLF - emisja statystyczna
2. IVS - emisja dynamiczna
3. Naładanie się emisji w rejonie V_{cm}

Obserwowane Temperatury Źródeł Emisji Cząstek

Widma energii w układzie źródła cząstek

Obserwowane temperatury

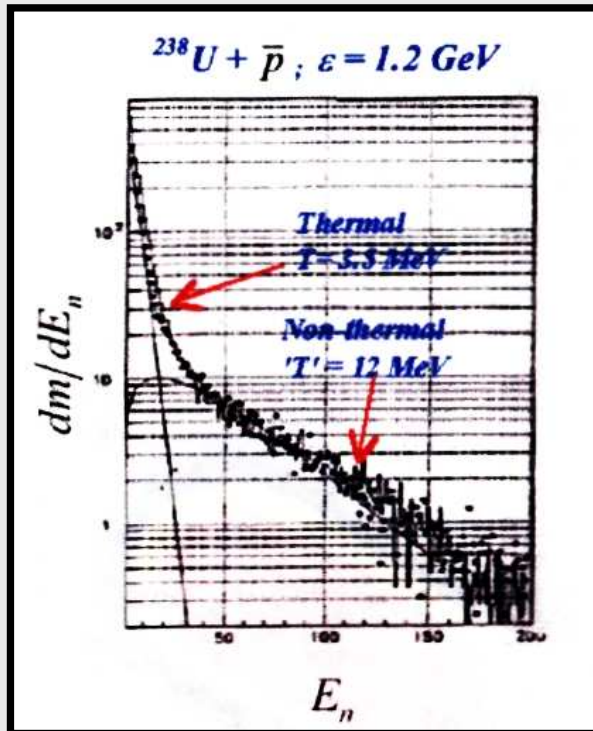

Selekcja:

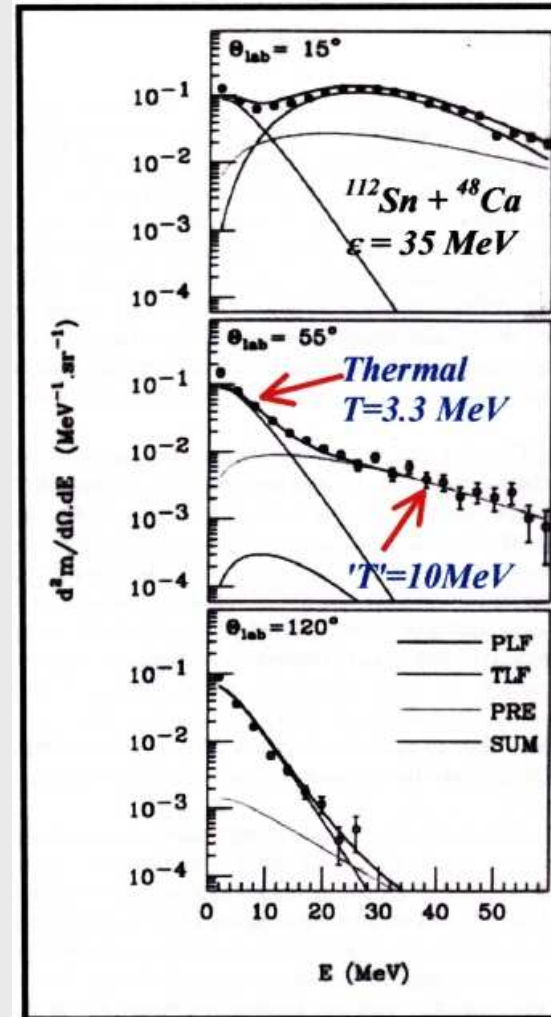
- 1) PLF – przednia półkula w przestrzeni v
- 2) TLF – tylnia półkula w przestrzeni v
- 3) IVS – pasek wokół v_{cm}

Temperatury źródeł – inne eksperymenty

Widma energetyczne neutronów

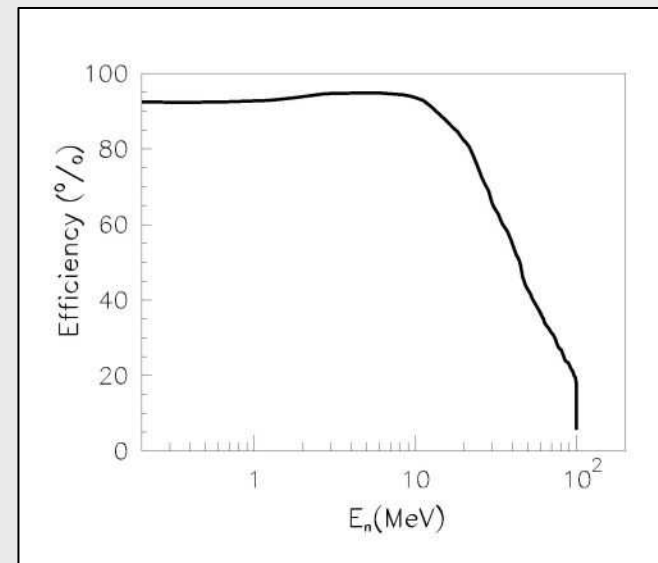
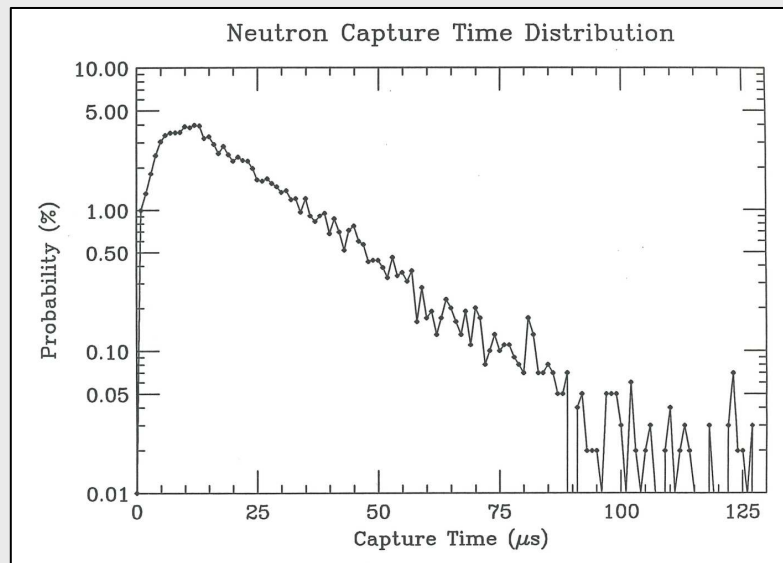
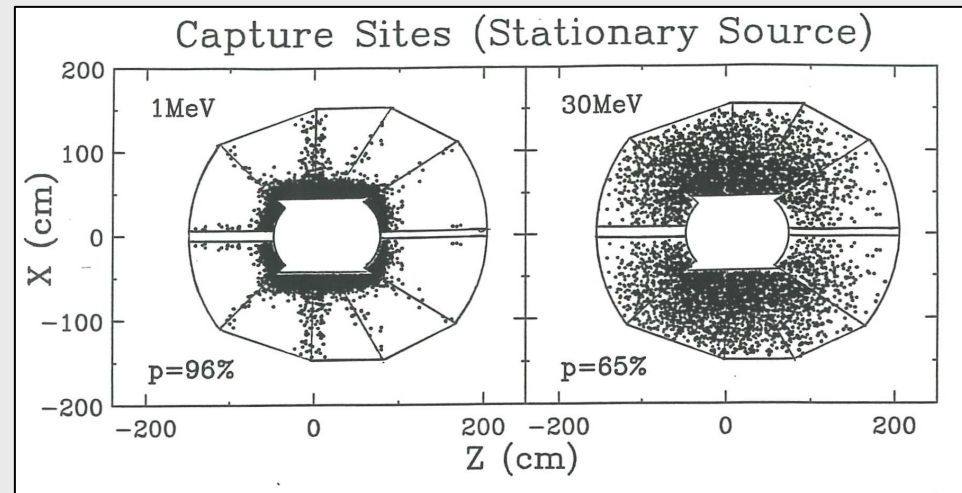
Emisja statystyczna $T=3.3 \text{ MeV}$
Emisja dynamiczna $T=10 \leftrightarrow 12 \text{ MeV}$

PODSUMOWANIE

- Przekrój czynny na reakcję zdominowany jest przez binarne reakcje z dobrze zdefiniowanym PLF i TLF
- Źródło o pośredniej prędkości (IVS) jest odpowiedzialne za dużą część emisji fragmentów o pośrednich masach
- Fragmenty emitowane ze źródeł PLF i TLF mają charakter emisji **statystycznej** z **termicznego** źródła
- Fragmenty emitowane ze źródła IVS mają “twarde” widma energetyczne charakterystyczne dla emisji **dynamicznej**

SuperBall

Ewolucja czasowa reakcji ciężkojonowej

Symulacja QMD

